

Súd: Okresný súd Čadca
Spisová značka: 16C/5/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5314200127
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 04. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Alena Jančulová
ECLI: ECLI:SK:OSCA:2017:5314200127.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Č a d c a sudkyňou Mgr. Alenou Jančulovou v spore žalobkyne F. M., nar. XX.X.XXXX, bytom N. Č.. XXX, proti žalovanému Profi Credit Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 792 752, právne zastúpený Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubániho 16, Bratislava, o určenie neplatnosti zmluvy o revolvingovom úvere, takto

rozhodol:

I. Súd u r č u j e , že zmluva o revolvingovom úvere č. VS XXXXXXXXXXXX zo dňa 8.8.2011 uzatvorená medzi žalobkyňou a žalovaným je n e p l a t n á .

II. Žalobkyňa m á voči žalovanému n á r o k na náhradu trov konania 100 %.

odôvodnenie:

1. Žalobným návrhom došlým súdu dňa 9.1.2014 sa žalobkyňa voči žalovanému domáhala určenia, že ustanovenia dohody o zrážkach zo mzdy a ustanovenia bodu 5 zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 8.8.2011 uzavretej medzi žalobkyňou a žalovaným sú neplatné. Zároveň žiadala aj zaviazať žalovaného k náhrade trov konania.

2. V žalobnom návrhu tvrdila skutočnosti, že dňa 8.8.2011 uzatvorila so žalovaným zmluvu o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej jej bol poskytnutý úver vo výške 1.470,-€. Nakoľko sa dostala do omeškania so splácaním poskytnutého úveru listom zo dňa 3.9.2013 vyzval žalovaný jej zamestnávateľa na vykonávanie zrážok zo mzdy, pričom žalovaný v tomto liste vyčíslil zostatok dlžnej čiastky k 3.9.2013 na sumu 2.030,01 €. Má za to, že zmluva o revolvingovom úvere obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, ktoré svojím obsahom a účelom odporujú zákonnú alebo ho obchádzajú alebo sa priečia dobrým mravom a to v podstatných ustanoveniach predmetnej zmluvy a to čo sa týka dohody o zrážkach zo mzdy, nakoľko uvedená dohoda nebola s ňou ako so spotrebiteľkou osobitne individuálne dojednaná. Za neprijateľnú zmluvnú podmienku zmluvy o revolvingovom úvere pokladala ustanovenia uvedené v bode 5 zmluvy o revolvingovom úvere, čo sa týka úrokových sadzieb, ktoré pokladala v rozpore s dobrými mravmi. Tieto úrokové sadzby pokladala v rozpore s dobrými mravmi a to aj v špecificky v kontexte ďalších zmluvných podmienok, keď je riadne splatenie splátok zabezpečené dvojitou sankciou a to v zmysle bodov 14.1., 14.2., 14.5. všeobecných zmluvných podmienok, jednak zmluvnou pokutou a jednak úrokom z omeškania a ďalej možnou náhradou škody.

3. Uznesením Okresného súdu Čadca 16C/5/2014-58 zo dňa 11.6.2014 bola žalobkyňa vyzvaná na odstránenie vád žalobného návrhu, ktoré žalobkyňa odstránila podaním došlým súdu dňa 14.7.2014 v ktorom uviedla, že za neprijateľnú zmluvnú podmienku zmluvy o revolvingovom úvere pokladá ustanovenia uvedené v bode 6 predmetnej zmluvy o revolvingovom úvere, ako aj v zmysle Oznámenia veriteľa o schválení úveru dlžníkovi, v zmysle ktorého je predpokladaná ročná percentuálna miera nákladov za úver 66,89 %, ročná úroková sadzba úveru 70,01 %, priemerná ročná percentuálna miera

nákladov za úver 46,56 %, predpokladaná ročná percentuálna miera nákladov úveru po poskytnutí revolvingu 70,01 % a ročná úroková sadzba revolvingu 76,20 %. Tieto úrokové sadzby pokladá, že sú v rozpore s dobrými mravmi a to aj špecificky v kontexte ďalších zmluvných podmienok, keď je riadne plnenie splátok zabezpečené dvojitou sankciou a to v zmysle článok 14 sankcie všeobecných zmluvných podmienkach a to jednak zmluvnou pokutou a jednak úrokom z omeškania v zmysle § 517 ods.2 Obč. zák. a ďalej možnou náhradou škody.

4. Ako listinné dôkazy súdu predložila žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru č.l. 7, 8, zmluvné dojednania zmluvy o revolvingovom úvere č.l. 9 až 11, rozhodcovskú zmluvu č.l. 12, výzvu č.l. 13, splátkový kalendár č.l. 14, oznámenie veriteľa o schválení úveru č.l. 15, splátkový kalendár č.l. 16 až 17, dohody o zrážkach zo mzdy č.l. 18, 19, zrážky zo mzdy č.l. 30, výplatné pásky č.l. 31 až 37.

5. Žalovaný sa k žalobnému návrhu písomne vyjadril dňa 11.6.2014. Vo svojom vyjadrení uviedol, že pokiaľ ide o dohodu o zrážkach zo mzdy žalobkyňa nepreukázala, že táto dohoda nebola s ňou ako so spotrebiteľskou individuálne dojednaná. Nie je žiadny racionálny ani zákonný dôvod, aby sa táto dohoda považovala a určovala za neplatnú, nakoľko je len prostriedkom zabezpečenia a uspokojenia pohľadávky, t.j. slúži na uspokojenie tých nárokov, ktoré nie sú nárokmi a objektívne byť ani nemôžu z údajných nekalých ustanovení. Ďalej uviedol, že dohoda o zrážkach zo mzdy patrí k tradičným prostriedkom zabezpečenia záväzkov, ktoré upravuje občiansky zákonník a slúži najmä k úhrade dlhu zo zmluvy jeho splátok a úrokov. Jedná sa rovnocenný spôsob splácania dlhu ako uhrádzanie splátok vkladom v banke, platením prostredníctvom pošty trvalým príkazom a podobne. Veriteľovi vzniká právo použiť tento inštitút len čo sa pohľadávka stala splatnou. Na jeho použitie sa teda neviaže schválením rozhodnutím súdu, ale existenciou právnej skutočností, napríklad porušenie povinnosti vyplývajúcej zo zmluvy, v tomto prípade nesplácanie dohodnutých splátok. Tento zabezpečovací inštitút nebol zo spotrebiteľského práva zákonodarcom vylúčený ako neprípustný. Pokiaľ ide o vyjadrenie ohľadom rozporu s dobrými mravmi a sankciám žalobkyňa považuje za neprijateľné podmienky úrokovej sadzby v zmluve o revolvingovom úvere, konkrétne ročnú percentuálnu mieru nákladov, priemerná ročná percentuálna miera nákladov, ročná úroková sadzba úveru a ročná úroková sadzba revolvingu, pričom považuje takéto sadzby v rozpore s dobrými mravmi. Toto tvrdenie žalobkyne je účelové, nakoľko žalobkyňa uzatvorila so žalovaným zmluvu, ku ktorej pri jej uzatváraní nemala akékoľvek výhrady. Následne nevyužila prípadnú možnosť odstúpenia od tejto zmluvy a po uplynutí troch rokov od uzavretia sa domáha určenia neprijateľných podmienok v tejto zmluve. Žalovaný poukázal na ustanovenie § 53 ods.1 Zákona č. 40/1964 Z.z. účinného v čase uzavretia zmluva, podľa ktorého spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Podľa § 53 ods.6 Obč. zák. ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobežnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti. Keďže úrok (odplata) za poskytnutie úveru predstavuje v tomto prípade cenu, nemožno hovoriť o neprijateľnej podmienke. Pokiaľ žalobkyňa uvádza, že v rozpore s dobrými mravmi je aj zabezpečenie riadneho uhrádzania splátok dvojitou sankciou a to jednak zmluvnou pokutou a aj úrokmi z omeškania poukázali na rozsudok Krajského súdu v Trnave sp.zn. 21Cob/40/2009, podľa ktorého žiaden právny predpis vrátane zákonných ustanovení upravujúcich spotrebiteľské úvery súbežné uplatnenie nároku na úrok z omeškania a zmluvnú pokutu za porušenie zmluvného záväzku omeškaním z plnenia peňažného záväzku nevyklučuje (nakoľko o každé omeškanie z plnenia peňažného dlhu je zo zákona sankcionované úrokom z omeškania). Ustanovenia o možnosti dojednania zmluvnej pokuty by v tejto súvislosti stratili zmysel. Na základe uvedeného navrhol, aby súd podaný návrh v celom rozsahu ako nedôvodný zamietol a súčasne žalobkyňu zaviazal na náhradu trov konania.

6. Rozsudkom č.k. 16C/5/2014-73 zo dňa 22.10.2014 súd určil, že zmluva o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 8.8.2011 je neplatná. Vo zvyšku čo sa týka určenia neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa 8.8.2011 uzatvorenej medzi žalobkyňou a žalobcom návrh zamietol a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. Vo výroku zamietnutia zvyšku návrhu rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 28.3.2015. Voči výroku o určení neplatnosti zmluvy o revolvingovom úvere podal žalovaný odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd Žilina uznesením č.k. 6Co/343/2015

zo dňa 30.9.2015, ktorým rozsudok Okresného súdu Čadca vo výroku o určení neplatnosti zmluvy o revolvingovom úvere a o trovách konania zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V nenapadnutom výroku, ktorým súd návrh vo zvyšku zamietol ostal rozsudok okresného súdu nedotknutý.

7. Krajský súd vo svojom rozhodnutí uvádza, že z obsahu návrhu na začatie konania zo dňa 2.1.2014 v spojení s jeho doplnením zo dňa 14.7.2014 je zjavné, že jeho predmetom bolo určenie neplatnosti zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 8.8.2011 ako aj dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa 8.8.2011 uzavretej medzi účastníkmi konania. Krajský súd ďalej uvádza, že zmluva o revolvingovom úvere bola rozdelená do niekoľkých častí, ktoré bolo nevyhnutné vykladať predovšetkým s ohľadom na ich jazykové označenie a usporiadanie v rámci celého textu. Časť 5 zmluvy - označená ako údaje o požadovanom revolvingovom úvere znamenala len predbežnú žiadosť žalobkyne o úver. Výsledok kontraktácie zmluvných strán sa prejavil až v časti 6 zmluvy s názvom - údaje o schválenom revolvingovom úvere, ktorá obsahuje výšku úveru, jeho splatnosť, mesačné splátky, ročnú percentuálnu mieru nákladov, úrokovú sadzbu atď. Spomínané časti zmluvy nemožno vnímať a vykladať opozične, že by mali znamenať neurčitost' prejavov vôle. Časťou 6 zmluvy sa zavŕšil kontrakčný proces a odvolací súd mal za to, že dohoda bola formulovaná jednoznačne nerozporným spôsobom. Okresný súd vo veci následne rozhodol v poradí druhým rozsudkom dňa 2.3.2016, kde určil, že zmluva o revolvingovom úvere č. 8500006122 uzavretá dňa 8.8.2011 je neplatná v ustanoveniach o ročnej percentuálnej miere nákladov za úver v bode 6 zmluvy, v dôsledku čoho sa poskytnutý úver považuje za bezúročný a bez poplatkov a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. Voči uvedenému rozsudku opätovne podal žalovaný odvolanie, o ktorom rozhodoval Krajský súd Žilina uznesením č.k. 16Co/155/2016-122 zo dňa 31.10.2016, ktorým rozsudok Okresného súdu Čadca č.k. 16C/5/2014-103 zo dňa 2.3.2016 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Krajský súd v bode 8 uvedeného uznesenia uvádza, že v časti 5 a 6 zmluvy nemožno vykladať ako rozporné, keďže výsledok kontrakčného procesu je vyjadrený v časti 6 zmluvy, ktorú navyš obo zmluvné strany podpísali. Nakoľko okresný súd právny názor odvolacieho súdu ohľadom posúdenia spornej zmluvy nerešpektoval, opätovne vychádzal z rovnakých teoretických východísk, ktoré už raz posúdil druhoinštančný súd ako nesprávny, z dôvodu nerešpektovania právneho názoru zrušil rozsudok okresného súdu a vrátil ho na ďalšie konanie. V ďalšom konaní sa okresný súd mal zaoberať argumentáciou žalobkyne a či táto je spôsobilá viesť k meritornému rozhodnutiu o čiastočnej neplatnosti zmluvy, pričom odvolací súd dáva zároveň do pozornosti potrebu presného a určitého vymedzenia výroku - ak sa má tento týkať platnosti/neplatnosti zmluvy, musí obsahovať označenie zmluvy jej presnými parametrami, t.j. názvom, dátum, účastníkmi, prípadne aj číselným označením.

8. Na pojednávanie dňa 5.4.2017 sa žalovaný nedostavil. Svoju neprítomnosť ospravedlnil. Zotrvával na svojich doterajších vyjadreniach. Žiadal, aby žalobný návrh bol zamietnutý. Žalobkyňa zotrvala na žalobnom návrhu. Poukazovala na neplatnosť zmluvy o revolvingovom úvere z dôvodu, že úrokové sadzby revolvingu sú v rozpore s dobrými mravmi. Súd vec prejednal a rozhodol v neprítomnosti žalovaného.

9. Z fotokópie úverovej zmluvy č. 8500006122 (č.l. 7, 8) súd zistil, že medzi účastníkmi konania bola dňa 8.8.2011 uzatvorená zmluva o úvere č. 8500006122, predmetom ktorej bolo v bode 5 poskytnutie úveru vo výške 1.470,-€. Žalobkyňa sa zaviazala splatiť úver vrátane úrokov za celú dobu čerpania úveru vo výške 3.307,92 € v 42 mesačných splátkach po 78,76 €, pričom predpokladaná ročná percentuálna miera nákladov za úver činila 70,01 % a ročná úroková sadzba 70,01 %. Priemerná ročná percentuálna miera nákladov za úver činila 46,56 %, predpokladaná ročná percentuálna miera nákladov úveru po poskytnutí revolvingu činila 63,31 % a ročná úroková sadzba revolvingu 76,20 %.

10. V bode 6 predmetnej úverovej zmluvy je výška poskytnutého úveru vo výške 1.470,-€ , splatnosť úveru (počet splátok/splatnosť -deň v mesiaci) 42/24. Mesačná splátka (vrátane úrokov) 78,76.- € , celková čiastka, ktorú musí dlžník zaplatiť (t.j. úver+ úroky za celú dobu čerpania úveru) 3.307,92.- € pri ročnej percentuálnej miere nákladov 66,89 %, ročnej úrokovej sadzbe úveru 70,01 %, priemerná ročná percentuálna miera nákladov za úver 46,56 %, predpokladaná ročná percentuálna miera nákladov po poskytnutí revolvingu 70,01 %, ročná úroková sadzba revolvingu 76,20 %.

11. Posudzovaný právny vzťah účastníkov konania je právnym vzťahom založeným spotrebiteľskou zmluvou. Konkrétne ide o spotrebiteľský úver. Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať neprijateľné

podmienky, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa pod sankciou ich absolútnej neplatnosti.

12. Podľa § 52 ods. 1,2,3,4 OZ

(1) Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

(2) Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

(3) Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

(4) Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

13. Podľa § 53 ods. 1,5 OZ

(1) Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

(5) Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

14. Podľa § 9 ods. 1, 2 písm. a) až k), r), y) zák.č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch

(1) Zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

(2) Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka 18) musí obsahovať tieto náležitosti:

a) druh spotrebiteľského úveru,

b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je zmluvnou stranou aj finančný agent, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,

c) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,

d) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,

e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,

f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,

- g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,
- i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
- j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
- r) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
- y) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrtrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrtrok.

15. Podľa § 11 ods. 1 zák.č. 129/2010

- 1) Poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak
- a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1,

16. Podľa § 39 OZ

Neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa priechi dobrým mravom.

17. Je nepochybné, že zmluva o revolvingovom úvere uzavretá medzi účastníkmi dňa 8.8.2011 je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle § 52 Obč. zák., nakoľko žalovaný vystupoval v postavení dodávateľa, pretože pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalobkyňa je spotrebiteľ, keďže pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Na predmetnú zmluvu je tak potrebné aplikovať ustanovenia občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách. Zároveň ide o zmluvu o spotrebiteľskom úvere v zmysle Zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Z vykonaného dokazovania vyplnilo, že úroková sadzba bola v danom prípade dohodnutá vo výške 70,01 % ročne. Úroky za poskytovanie peňažných prostriedkov podliehajú súdnej kontrole vo svetle princípu dobrých mravov (§ 39 Obč.zák.). Doterajšia judikatúra súdov nespochybnila, že neprimerané úroky sú v rozpore s pravidlami správania sa, ktoré sú v spoločnosti v prevažnej miere uznávané a predstavujú základný hodnotový prvok. Cena plnenia tak teda nie je vyňatá zo súdnej kontroly, pokiaľ ide o rozsah jej primeranosti a ani kontroly podľa generálnej klauzuly (§ 53 ods.1 Obč.zák.). Neprimeranou a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším

úrokovým sadzbám uplatňovanými bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Súd z vykonaného dokazovania zistil, že predmetná zmluva o spotrebiteľskom úvere, o ktorú žalobkyňa opiera uplatnený nárok je absolútne neplatná pre rozpor s dobrými mravmi. Dobré mravy možno stotožniť so všeobecne spoločensky uznávanými zásadami konania v právnom styku (poctivosť, nezneužívanie výkonu práv, nešikanózný spôsob výkonu práva, rešpektovanie rovnosti účastníkov občianskoprávných vzťahov). Za právny úkon priečiaci sa dobrým mravom treba považovať právny úkon, ktorý je všeobecne neakceptovateľný z hľadiska v spoločnosti prevládajúcich mravných zásad a princípov vzájomných vzťahov medzi ľuďmi (viď rozhodnutie NS SR sp.zn. 3Cdo/137/2003). Ročná úroková sadzba je podstatnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere. V zmluve o úvere zo dňa 8.8.2011 je uvedená ročná úroková sadzba úveru 70,01 %. Podľa údajov Národnej banky Slovenska bola priemerná úroková miera obchodných bánk pri spotrebiteľských úveroch poskytovaných domácnostiam v mesiaci august roku 2011 - 11,23 % ročne. Ročná úroková sadzba úveru uvedená v zmluve podstatne (viac ako 5-násobne prekračuje priemernú úrokovú mieru obchodných bánk pri spotrebiteľských úveroch poskytovaných domácnostiam v mesiaci august 2011). Súd netvrdí, že výška úrokov pri bankových spotrebiteľských úveroch musí dôsledne kopírovať výšku úrokov pri porovnateľných bankových úveroch, avšak dohodnutá výška úrokov (aj keď vyššia ako pri bankách) musí byť stále súladná s požiadavkou dobrých mravov a nesmie vykazovať znaky nepoctivého úžernického úroku. Dlžník uzatvára zmluvu o úvere a dohodu o úrokoch prevažne z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernické úroky. Okresný súd v tejto súvislosti poukazuje na rozsudok NS SR sp.zn. 11Ncdo/1/2009 zo dňa 31.7.2009, podľa ktorého hoci maximálna výška úrokov (ako odplaty za užívanie požičanej finančnej čiastky) pri peňažných pôžičkách ani pri úveroch nie je žiadnym právnym predpisom limitovaná a je ponechaná výlučne na dohodu zmluvných strán, nie je neobmedzená. Dohoda o výške úrokov totiž musí byť v súlade s ustanovením § 39 Obč. zák., teda nesmie sa priečiť dobrým mravom. Právny úkon postihnutý takouto vadou je absolútne neplatný. O takýto stav pôjde spravidla vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy. Ak dodávateľ preformuluje v spotrebiteľskej zmluve klauzuly, ktoré sú v rozpore s ustanovením § 53 ods.1 Obč. zák. tak sa dostáva do rozporu so zákonom a takéto klauzuly sú neplatné (§ 39, § 53 ods. 5 Obč.zák.). Dohodnutá úroková sadzba vo výške 70,01 % ročne (ako podstatná zložka právneho úkonu) je v rozpore s dobrými mravmi, preto predmetná zmluva o spotrebiteľskom úvere sa svojím obsahom prieči dobrým mravom. Tam, kde sa dôvod neplatnosti vzťahuje na celý právny úkon (dôvod neplatnosti sa týka jeho podstatnej zložky, je právny úkon neplatný v celom rozsahu). Vzhľadom na uvedené dôvody súd považuje predmetnú úverovú zmluvu za absolútne neplatnú.

18. Pokiaľ ide o možnosť moderácie výšky úrokov okresný súd v tomto smere poukazuje na článok 6 ods.1 Smernice Rady 93/2013/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len smernica). Z uvedeného článku vyplýva, že vnútroštátne súdy sú povinné iba neuplatniť nekalú podmienku, aby nebola záväzná pre spotrebiteľa, nemôžu však zmeniť jej obsah. Pokiaľ by vnútroštátny súd mohol meniť obsah nekalých podmienok, ktoré sú uvedené v takýchto zmluvách, mohlo by sa tým ohroziť splnenie dlhodobého cieľa uvedeného v článku 7 Smernice. Táto možnosť by totiž mohla prispieť k odstráneniu odstrašujúceho účinku pre predajcov alebo dodávateľov spočívajúceho v tom, že sa takéto nekalé podmienky voči spotrebiteľovi jednoducho neuplatnia, keďže predajcovia alebo dodávatelia by sa totiž mohli pokúšať dotknuté podmienky používať, pretože by vedeli, že aj keby bolo rozhodnuté o ich neplatnosti, mohol by vnútroštátny súd zmeniť zmluvu v potrebnom rozsahu, a tak by ich záujmy ostali zabezpečené. Článok 6 ods.1 Smernice č. 93/13 nemožno chápať tak, že vnútroštátnemu súdu, v prípade, že zistí existenciu nekalých podmienky v zmluve uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, umožňuje zmeniť obsah uvedenej podmienky namiesto toho, aby ju voči spotrebiteľovi jednoducho neuplatnil (rozsudok Súdného dvora EÚ C-618/10 Banco Español de Crédito, SA proti Joaquínovi Calderónovi Caminovi, bod 65, 69, 71).

19. Nariadenie vlády č. 238/2008 Z.z. a ani žiadny všeobecne záväzný predpis nijako neobmedzil súdy, aby korigovali neprimerané vysoké úroky, ktoré sú síce zložkou pre výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov, no nie sú vyňaté z posudzovania dodržiavania i dobrých mravov zo strany súdu. Sadzba úrokov 70,01 % je úplne drastická a nemá žiadne opodstatnenie v demokratickej spoločnosti. Súdy sa značne kriticky vyjadrili už aj k nižším úrokovým sadzbám, napríklad Krajský súd Prešov vo veciach 5Cdo/26/2001 a to 48 %, 1Mcdo/1/2009 - 60 %, 3Co/67/2008 - 25 %. Nemecký BGH v rozsudku z 13.3.1990 AZXIZR 252/1989 vyhlásil úver s rozdielom o 12 % bodov oproti priemeru na trhu pre obdobný úver za nemravný a žalobu zamietol pre rozpor plnenia s dobrými mravmi (civilnoprávna úžera).

Švajčiarsky spolkový súd znížil v roku 1967 rozhodnutím z 1.4.1967 úrokovú sadzbu v prípadoch úverov pre spotrebiteľov z 26 % na 18% a sadzbu 26 % vyhlásil za odporujúcu dobrým mravom.

20. S poukazom na kogentné ustanovenia § 9 ods.1, 2 Zákona č. 129/2010 Z.z. musí mať zmluva o spotrebiteľskom úvere písomnú formu a okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať náležitosti uvedené v odseku 2 tohto ustanovenia.

21. Z obsahu zmluvy súd zistil absenciu povinných náležitostí zmluvy a to konečnú splatnosť úveru (§ 9 ods.2 písm.f)) a výšku, počet a termíny splátok istiny úrokov a iných poplatkov (§ 9 ods.2 písm.k). Pre naplnenie zákonnej požiadavky uvedenia konečnej splatnosti úveru nepostačuje v zmluve uviesť počet splátok, je potrebné uviesť konečný dátum splatnosti. Výška, počet splátok istiny úrokov a iných poplatkov je samostatnou zákonnou náležitosťou zmluvy a musí byť v zmluve výslovne uvedená.

22. Zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v § 9 presne definuje aké náležitosti okrem všeobecných (§ 43 Obč. zák.) musí spotrebiteľská zmluva obsahovať. Zmyslom zákonnej úpravy o spotrebiteľských úveroch je ochrana záujmov spotrebiteľa. Účelom uvádzania zákonom stanovených náležitostí v zmluve o spotrebiteľskom úvere je zabezpečiť spotrebiteľovi dostatočné množstvo informácií o podmienkach úveru, nákladoch a záväzkoch, ktoré z neho vyplývajú. V danom prípade v uvedenej zmluve absentujú náležitosti zmluvy v zmysle § 9 ods.2 písm.k) Zákona o spotrebiteľských úveroch, podľa ktorého zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa občianskeho zákonníka musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny úrokov a iných poplatkov, prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia. Z uvedeného je zrejmé, že povinnými náležitosťami zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa úpravy platnej v čase uzavretia zmluvy žalobkyne a žalovaného bola aj výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, pričom slová výška, počet a termíny splátok sa viaže ku každej s tam uvedených zložiek spotrebiteľského úveru, teda tak istine ako aj k úrokom a iným poplatkom. Je teda jednoznačne, že v každej zmluve musí byť uvedená tak výška istiny ako aj úrokov a iných poplatkov, taktiež aj ich počet a termíny splátok. Predmetná zmluva takýto rozpis neobsahuje. V zmluve nie je uvedený ani termín konečnej splatnosti úveru (§ 9 ods.2 písm.f) Zákona o spotrebiteľských úveroch). Tento údaj je však obligatórnou náležitosťou zmluvy, musí byť v zmluve výslovne uvedený. Nemožno ho vyvodzovať z ďalších zmluvných náležitostí (napríklad z počtu splátok úveru). Počet a výška splátok úveru je samostatnou zmluvnou náležitosťou, ktorú nemožno stotožňovať s chýbajúcim údajom o konečnej splatnosti úveru. Nepochybne zákonodarca pod konečnou splatnosťou úveru nemyslel len stanovenie počtu mesačných splátok, pretože inak by sa uspokojil s náležitosťou pod písm. k), kde sa uvádza aj počet splátok. Počet splátok teda nemožno stotožniť s konečnou splatnosťou úveru a preto pri písm.f) citovaného ustanovenia iný výklad než ten, že konečná splatnosť úveru musí byť určená dátumovo neprichádza do úvahy.

23. Neuvedenie obligatórných náležitostí v zmluve o spotrebiteľských úveroch ustanovených v § 9 ods.2 Zákona o spotrebiteľských úveroch samo o sebe nespôsobuje neplatnosť zmluvy ako takej, avšak za stavu, že sa vady predmetnej zmluvy dotýkajú jej esenciálnych náležitostí (dojednanie o úroku), pričom zmluva, ktorá má formulárovú podobu a bola skoncipovaná žalovaným - dodávateľom nezodpovedá požiadavkám stanovených v zákone o spotrebiteľských úveroch, berúc zreteľ na povahu právneho úkonu, obsah právneho úkonu, ktorý zakladá hrubú nerovnováhu práv a povinností v neprospech slabšieho spotrebiteľa ako aj vzhľadom na evidentnú nadvládu nad dlžníkom (spotrebiteľom) - (slabšia pozícia čo do vyjednávacej pozície a čo do informovanosti). Súd má za to, že zmluva je neplatná ako celok v zmysle § 39 Obč. zák.

24. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 255 CSP a žalobkyňi, ktorá bola v tomto konaní v celom rozsahu úspešná priznal právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie.

Odvolanie sa podáva v potrebnom počte v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na Okresnom súde v Čadci. (§ 355 ods. 1, § 362 ods. 1 C.s.p.). O odvolaní rozhodne odvolací súd, ktorým je Krajský súd Žilina.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 C.s.p). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie (§ 363 C.s.p).

Podľa § 365 ods.1,2,3 C.s.p. odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Doručený rozsudok, ktorý už nemožno napadnúť odvolaním, je právoplatný (§ 227 C.s.p.) Výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre strany a pre tých, ktorí sa stali právnymi nástupcami strán po právoplatnosti rozsudku, ak nie je ustanovené inak. Výrok právoplatného rozsudku o určení vecného práva k nehnuteľnosti alebo o určení neplatnosti dobrovoľnej dražby nehnuteľnosti je záväzný aj pre osobu, ktorej sa týka návrh na povolenie vkladu vecného práva k nehnuteľnosti, ak bol návrh podaný v čase, keď v katastri nehnuteľnosti bola zapísaná poznámka o súdnom konaní (§ 228 ods. 1,2 C.s.p.).

Vykonateľnosť je vlastnosť súdneho rozhodnutia ukladajúca povinnosť plniť, ktorá spočíva v možnosti jeho priamej a bezprostrednej vynútitelnosti zákonnými prostriedkami. Ak súd uložil v rozsudku povinnosť plniť, rozsudok je vykonateľný márnym uplynutím lehoty na plnenie, ak nie je ustanovené inak. Lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu. .

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (č. 233/1995 Z.z.) ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 376 ods.1 C.m.p).